

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Dominica 4. Post Pascha. De necessario Christi discessu, & in eius vicem
venturo Spiritu sancto, qui mundum arguat de peccato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

DOMINICA IV.

POST PASCHA.

DE NECESARIO CHRISTI DISCESSU, ET IN EIUS
VICEM VENTURO SPIRITU SANCTO, QUI MUNDUM

ARGUAT DE PECCATO. Iban. 6.

VERITATES DIVERSÆ PRACTICÆ.

Vado ad eum qui misit me.

Sicut à Deo, sic ad Deum.

SENSUS est, quod sicut à Deo sumus, sic nos ad eum nostraque omnia referamus. Tanta est necessitas unius atque alterius. Differentia quidem est necessitatis, quandoquidem illa est Physica & extra nos posita, quā sumus à Deo; altera verò quā nos ad eum referamus, est moralis, & à nobis cum divina dependens gratia; sed tamen hæc tam una tantaque est necessitas, ut verè dici possit, quòd sicut necessariò sumus à Deo, sic necessarium sit, ut nos ad eum referamus. Liberum quidem nobis est, ut id actu fiat cum gratia; sed ne desimus gratiæ, nostroque debito, persuadeamur oportet id esse nobis tam necessarium quàm si non esset liberum.

RATIO hæc est inter alias, quòd non minus de fide sit, Deum esse necessariò Finem nostrum, ad quem nos nostraque omnia referre debeamus, quàm necessarium esse Principium nostrum à quo sumus.

Sed posita illa fide, si velimus debito nostro satisfacere, tam necessarium nobis est, ut nos ad Deum nostraque omnia referamus, quàm si non essemus liberi.

Ergo sicut à Deo, sic ad Deum. Sicut non dubitamus de uno, sic certi sumus de alio: sicque in praxi, quod nostrum est, cum gratia constanter peragamus.

De prima propositione passim omnes Theologi, quos inter accuratè Lessius tractatu de perfectionibus moribusque divinis lib. 14. Satisque patent omnibus sacre Scripturæ

tam evidenter utrumque simul proponentes, ut qui agnoscat Deum esse nostrum principium à quo sumus, agnoscat & esse finem cuius gratia sumus, & ad quem nos nostraque omnia referre teneamur. Ego Dominus, primus & novissimus ego sum. EGO primus & ego novissimus, & abique me non est Deus. PROPTER me, propter me faciam, ut non blasphemem, & gloriam meam alteri non dabo. Audi me Jacob & Israel quem ego voco. Ego ipse, ego primus & ego novissimus; manus quoque mea fundavit terram, & dextera mea mensa est caelos, ego vocabo eos & stabunt simul. Quasi diceret, hoc in primis attende, quilibet es Dei cultor, sicut ego sum Primus & Princeps, à quo sunt omnes creaturæ, sic Ego ipse sum Novissimus, & omnium Finis ad quem referri debent. Et quidem cæli ac terra, statim atque iussero, sistent se ut famuli ad nunc heri fui; tu verò fili, liber es, sed ut me audias, ut ad me venias in vivo, excito, monco: si libertatem tuam spectas, quod voles facies; si tuum verò debitum, non minus venies quam cætera creata omnia.

Ne cui verò esset ambiguum, quin vox, novissimus, æque significaret finem; ac primus, principium; sic alibi tria hæc simul unà conjunguntur, ut nullus ambigendi super sit locus. Ego sum & & primus & novissimus, principium & finis. Quod quidem ita de fide est, ut cum vigeret Arianismus, Christiani morientes qui se volebant orthodoxos profiteri, suis in sepulchris incidi curabant & æ, quasi dicerent, se in illa vixisse & mortuos esse fide, quæ Iesum profiteretur æque esse Deum ac Deum Patrem, & æque de utroque intelligi quòd sit principium & finis noster; Qui, ut ait Sapiens, uni versa propter semetipsum operatus est: Et Apostolus, ex ipso & per ipsum & in ipso sunt omnia; græcè est *αὐτὸν τὸν* in ipsum, sive ad

ad ipsum, ut ipsemet Apostolus alibi clarè ait, *Propter quem omnia, & per quem omnia.*

Hebr. 2. Denique quantum indubitanter Deus dicitur & creditur Dominus noster, Dominus Cæli ac Terræ, Dominus omnium, tam certò affirmatur esse finis noster, ut non sit aliud esse Dominum, quàm de nobis posse statuere prout velit; nec sit aliud, esse finem nostrum, quàm ut sic, prout velit, de nobis statuat; & quod statuerit, planè velimus. *Dominus est, quod bonum est in oculis suis, faciat.* Nonne id credis & dicis?

SED, quæ est altera propositio, *si certa fide hoc creditur, velimusque debito nostro satisfacere, tam necessarium vobis est, ut nos ad Deum nostraque omnia referamus, quàm si non essemus liberi;* neque enim talis libertas nos à debitis nostris magis exolvit, quàm à cæteris omnibus Christianæ justitiæ tum positivis, tum negativis officiis, ad quæ præstanda similiter liberi sumus. Sed quo sensu liberi? nempe ut possimus nolle, aut velle eum gratia; si autem volumus, liberè ac volutariè id velimus quod debemus: atque hoc ipsum quod debemus & volumus, semper exequamur, non necessariò sicut animantes belluæ, non coactè sicut serviles animæ. Quo in sensu etiam dixit Apostolus, *legem iusto non esse positam*, id est, non coerceri iustos legibus sicut injustos, quia ultro illi & sponte legem observant: Sunt enim in qualibet lege tria consideranda, nempe *obligare, dirigere, & coercere sive punire.* Duo priora lex in iustos aequè ut injustos coercet, tertium verò in injustos qui se duobus primis non subiciunt.

Hoc ipso itaque, quo agnoscis Deum esse finem tuum, tanta necessitate, tanto jure, tantaque teneris obligatione; te ad illum totum referre, quanta est ipsa quodammodò necessitas, quâ Deus est finis tuus. Expende verba, necessitatem pondera, vide etiam atque etiam qualis quantaque sit illa necessitas, *Deum esse finem tuum;* nempe ut aliter omnino non possit esse; nec enim potest Deus non esse finis noster, tanta est hujus perfectionis in Deo necessitas, quanta est ejus absolute perfectionis, imò & existentia, quâ certè necessitate nihil majus dici potest. Sic ergò de te cogita: sic te obstrictum crede ad finem illum tuum prosequendum, ut aliter licitè non possis velle. Liberum tibi quidem est licitè vel illicitè velle quod agas; sed posito quod velis tan-

tum, sicut tantum velle debes, licitè agere; tam necessarium tibi est ad illum finem tendere, quàm quod de Deo dicimus, illum esse necessariò finem nostrum.

Ostri etissimam simul & libertissimam, atque amantissimam necessitatem! Quis enim non libens volens sese illi subiciat? quid illo sine præstantius? quid delectabilius? aut quid utilius? Et tamen quàm pauci se totos illò referunt? quàm multi contra toti sunt in concupiscentis tam studiosè complendis, quasi finem & scopum alium non haberent! Tu in quantis hic delinquas, attentè discute. Ne ita spectes quid bene agas quàm quid non bene, nam totum bene tali fini debetur. Expressa vox est in illo primo & maximo mandatorum mandato, *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo;* Nam cum Deus, inquit sanctus Thomas, *ut ultimus finis sit diligendus, 2. p. q. 44. ad quem omnia sunt referenda, decuit nobis mandari, ut eum ex toto corde diligeremus. Et paulò post, & ideo totalitas quadam fuit designanda circa præceptum de dilectione.* Et tum sequenti articulo, *convenienter nobis præcipitur, ut Deum diligamus ex toto corde, id est, ut tota nostra in Deum referatur intentio.*

Qua de re vide in 1. parte, die 3. & 4. Ianuarii. In 4. parte, Dominicam 17. Ibidemque præcipue Sabbato hebdomada 15. ubi de libertate proponuntur hæ duæ veritates supra dictis multum accommodæ.

Qua re una potissimum à Dei cultu avocamur, eadem potius ad eum advocandi sumus. Nempè libertate.

Tantum abest quòd, qui sunt verè liberi, non se subiciant; ut non sint aliter verè liberi, nisi se subiciant.

Ad verba etiam proposita, *Vado ad eum qui misit me;* possent hæ referri.

Sicut à Deo quærendum est officium, ita in officio quærendus est Deus.

In 2. parte, ubi de statibus in fine, consideratione 3.

Ad Sacramentum, unde virtutes exeunt, revertuntur, ut iterum fluant.

In 3. parte, Feria 2. hebdomada 2.

Qui nò est sepe paratus, nunquàm est paratus.

In 4. parte, Feria 3. hebdomada 28.

Qui ſupra mortem eſt, infra ſe videt omnia.
In 2. parte, hebdom. 2. Quadrageſima.

ALIA DEINDE PROPONUNTUR
EVANGELII VERBA, QUIBUS PRACTICÆ
ſubjiciantur Veritates.

VERITATEM dico vobis, expedit vobis, ut ego
vadam.

Non quid liceat, ſed quid magis expediat.
In 1. parte, Die 8. Ianuarii.

Sic pia etiam deſideria debent eſſe ardentia &
temperata: ut qua ratione ſunt ardentia,
ſint eadem & temperata.

In 2. parte, Feria 5. hebdomada Sancta.

¶ In enim non abiero, Paraclitus non veniet ad vos.

Inordinata quævis affectio, licet parvum ſit
mala, non eſt tamen parvum malum.

RATIO verborum Domini, ac ſubiecta Verita-
tis, quia non reſertur alibi, ſic videtur paulo
hic fuſius enarranda.

Non eſt parvum malum, quod impedit magnum
bonum.

Sed inordinata quævis affectio, licet parvum ſit
mala, magnum tamen impedit bonum.

Ergo non eſt parvum malum, nec parvum conſi-
derandum.

I. P U N C T U M.

ITANE ſic expediebat. Chriſtum à ſuis diſ-
cedere, ut niſi diſceſſiſſet, nunquam Para-
clitus ad eos veniſſet? Sic planè, quando-
quidem ſic apertè Chriſtus Dominus. Sed
nunquid, ſi remanſiſſet in terris poterat æquè
ſuum communicare ſpiritum? Poterat qui-
dem ſed illi non poterant capere ſpiritum, quam-
diu ſecundum carnem, Chriſtum noſſe perſiſte-
bant: ſic ſanctus Auguſtinus, ex quo & aliis
mox referendis, hæc inter alias, ſtupenda col-
ligitur ratio dictorum Domini, quod cum
Apoſtoli diligenter ita Chriſtum ut eum à ſe
ſeparari non niſi ægrè & dolenter ferrent, iſta
dilectio non ſatis ordinata videbatur, &
quamdiu ſic minus ordinati eſſent, minus e-
rant capaces ſancti Spiritus recipiendi.

Serm. 20. Diligebant, inquit ſanctus Bernardus, &
in Cant. non diligebant: Diligebant dulciter ſed minus

prudenter: diligebant carnaliter ſed non rationaliter. Dilectio eorum contra ſalutem eorum. Sanctus quoque Gregorius: quia Diſcipuli in 2. Diab. carne Dominum cernentes, corporeis hunc oculis c. 38. ſemper videre ſitebant, rectè eis dicitur, niſi abiero, paraclitus non veniet: ac ſi apertè diceretur, ſi corpus non ſubtraherem, quis ſit amor ſpiritus non oſtendo. Et niſi me deſeritis carnaliter cernere, nunquam me diſceſtis ſpiritualiter amare. Sanctus denique Auguſtinus paulò quam ſupra expreſſius: ſi carni carnaliter hæſeritis, ca. Tract. 94. paces ſpiritus non eritis: non poteſtis capere ſpiri- in Iona. tum, quamdiu ſecundum carnem perſiſtitis noſſe Chriſtum: unde ille, qui jam acceperat ſp̄itum, & ſi noveramus, inquit, ſecundum carnem, Chriſtum, ſed nunc iam non noverimus. 2. Cor. 4.

Sic ſancti patres: Quod certè mirum & ſtupendum! Quid enim amabilius Chriſto Domino? Quid non modò dulcius ſed & deſiderabilius ejus præſentia! quid juſtius quàm timere ne diſcedat, quàm dolere ſi diſcedat? Et tamen iſti affectus non erant ſatis ordinati, & iſta inordinatio quantumvis modica poterat impedire tam magnum bonum, qualis erat adventus Spiritus ſancti, ac ne illud impediret bonum, hinc diſcedendum Chriſto fuit!

O quàm vera quàm ſolida, quæ inde nobis elicitur Veritas, Quod inordinata quævis affectio, licet parvum ſit mala, non eſt parvum malum, Quia videlicet non id debet cenſeri parvum malum quòd magnum impedit bonum. Si enim malum in genere nihil eſt aliud quàm privatio boni, certè malum in particulari, tale erit malum, quale erat bonum cujus eſt privatio; unde ſi bonum erat magnum, quid ſequitur niſi quod etiam malum, quod privat illo bono, ſit magnum malum? Sic mater Tobia: malum abſentiæ filii ſui ex bono eiſdem præſentiæ perpendebat: Heu heu me, fili Tobia 10. mi, ut quid te miſimus peregrinari, lumen oculorum noſtrorum, baculum ſenectutis noſtræ, ſolacium vita noſtræ, ſpem poſteritatis noſtræ. Omnia ſimul in te uno habentes te non debuimus dimittere à nobis. Sic Antiochus triſtitiã ſuã non aliter quam ex privatione contrarii boni exaggerat: Qui jucundus eram & dilectus in 1. Mach. 6 poteſtate mea!

Sic univerſim non aliter metimur & ſentimus malum, quàm ex privatione boni quod impedit, cujus quidem veritatis exemplum non eſt aliud luculentius, quàm quod in propoſita

posita materia nunc observatur. Quid enim minus videbatur inordinatum quam hæc Apostolorum affectio, quæ Christo Domino adhærebant? aut si quid tantisper inordinata esset, quid magni mali erat in tam modica cordis inordinatione? & tamen quia spiritus sancti adventum impediabat, quis non eam dixisset magnum malum, quæ tanto privabat bono? Quam parva est pupilla oculi! quam modicus pulvis qui eam inficit; Et tamen hæc modica, quis putet parva mala quæ privant tali bono, quale est lumen oculorum?

O veritates Deus meus, fac me verè de rebus sentire, fac me de his judicare non secundum faciem, sed prout ipse sentis & judicas.

II. PUNCTUM.

SED inordinata quævis affectio, licet parùm sit mala, magnum tamen impedit bonum.

Triples est bonum quod præcipue retardare solet aut impedire. Primum est, pax & quies animi; Nihil inquietius inordinato affectu, unde est illud primi de Imitatione Christi, *quandocunque homo aliquid inordinate appetit, statim in se inquietus fit.* Quod etiam referas illud sancti Iacobi: *Vnde bellum est sicut in vobis? nonne hinc, ex concupiscentiis vestris qua militanti in membris vestris?* Illud item sancti Augustini; *minus ordinata, inquieti sunt; ordinata, quiescunt.* Denique non is aliter defluit pacem quam tranquillitatem ordinis.

Secundum est, unio major habitualis vel etiam actualis cum Deo; sicut enim certum est talem unionem non esse nisi in Charitate; sic indubitatum est Caritatem eò minorem esse quò animus alicui creaturæ, inordinate amore adhæserit; quantum enim de roto corde deduxeris quo debes amare Deum, tantò minus illum amas; *et quantum dilectionis in hæc inferiora insumperis, tantum necesse est ut demas de roto,* inquit sanctus Basilius: & sanctus Chrysostomus; *pro quanta parte plus aliquid in Mathe. amaveris, tanta parte minus amas Deum.*

Unde & orationum ac Sacramentorum fructus non is est, qui certè esset si nulla talis inordinatio impediret. *Ego sum puritatis amator,* inquit ille, *ego corpus purum quero, et ibi est locus requiescentis meæ. Si vis ut veniam ad te, et mundam cordis tui habitaculum.*

Tertium denique, est visio Dei, qua saltem ad tempus post hanc vitam pervat inordinata quævis affectio, donec in purgatorio igne plane expurgetur animus, ut expressè ait sanctus Augustinus, *Tantum necesse est urat dolor, quantum hæserit amor: à quo dolore, tantò est qui que securior, quanto es vel minus amaverit, vel tanquam non habens habuerit.*

Et quod de ventralibus peccatis alibi dicit, hic etiam locum habet, *quod scilicet nostrum hoc decus ita exterminant, ut ab illius sponsi speciosi miliarum forma præ filiis hominum castissimis amplexibus separent, nisi medicamento quotidianæ poenitentiae dissecentur.* At affectus inordinati non ita diluuntur nisi prorsus exuantur, unde patet, quod privant illis bonis quamdiu subsistunt, & satis etiam aperte patet, quam magna sint illa bona quibus privant. O si scires donum Dei, & quid sit uniri Deo, aut illum in cælo intueri!

III. PUNCTUM.

INORDINATA igitur quævis affectio licet parùm sit mala, non est, parvum malum; quandoquidem tam magnis bonis privat, quorum privatio non minus censeatur mala, quam multum illa censeatur bona. *Cui laboro, et fraudo animam meam bonis? In hoc affectio pessima est,* inquit Sapiens. Et aptè ad rem nostram Divus Kempensis: *Modicum quandoque est, quod gratiam impedit et abscondit: si tamen modicum, et non potius grande dici debeat, quod tantum bonum prohibet. Et si hoc ipsum grande vel modicum amoveris, et perfecte videris, erit quod petisti.*

Efficax certè motivum cum gratia ut quod inordinatum in te sentis, ordines & componas. Nimis enim infame est, tantillum illud, quod inordinate diligis sic estimare & colere, ut præ illo, pacem, unionem cum Deo, visionem ejus, & innumera inde consequentia bona, tam magna, tam certa & tantopere desideranda contempnas! Hoc est enim contemnere non modo divina illa bona, sed & ipsum bonorum Largitorem, cum ultro ponis obicem bonis illis recipiendis: *Aut unum suscipies, et alterum contempnet,* dicit Dominus de duobus quæ simul non conveniunt. *At va qui spernis! cum fatigatus dormieris contempnere, contempneris.* Certè & si alia decedant omnia, vel hoc uno patebit mali-

107. 6.
108. 4.
13. Cor. 1.
10. 19. Ci.
10. 1. 3. su.
11.
12. 10.
13. Ps. 44.
14. Rom. 42.
15. Mathe.
16. 4. de
17. 1. Chr.
18. 12.

L. 21. Cf.
vit. c. 26.
L. 50. ho.
miliarum
Hom. 50.
Eccl. 4.
L. 4. c. 15.
Matth. 6.
Is. 33.

malitia tui affectus, si postquam visum est, quanto te bono privet & quantum insit mali ac damni, adhuc retinetur. *Ephraim, quid mihi ultra Idola? Nempe ille affectus, idolum est zeli de quo alius Propheta, & de quo Deus præcipue queritur, quasi sibi per affectus illos opponerentur æmuli ad provocandum zelum quo nos diligit, & quo dolet se non ita purè & unicè à nobis diligi. Post idola enim eorum gradiebatur! EMVNDATE manus peccatores, & purificate corda, duplices animo. Utinam in nobis fiat quod dicebat David, Auferes spiritum eorum & deficient, & in pulverem suum revertentur. Emittes spiritum tuum & creabuntur. Non enim receptaculum spiritus sancti quisquam efficitur, nisi spiritu suo primitus evacuetur, ait S. Gregorius.*

2j. 103.

Huic portò veritati multæ passim quadrât.

Qui nimis suos diligit, non satis diligit.

In 2. parte, Feria 3. hebdomada sancta.

Minima quævis inordinatio cordis immundi, major est quavis inordinatione hujus mundi.

In 2. parte, Feria 6. hebdom. 1. post octavam Pasche.

Si nec in ipso cælesti gustu sistendum est, longè minus in sensuali.

In 4. parte, Feria 5. hebdom. 15.

Vide Verbo affectio.

CVM venerit ille, arguet mundum.

Si quis argui & corripi noluerit, hoc ipso magis est arguendus & corripiendus.

In 4. parte, Feria 4. hebdom. 16.

Quod nos magis lætificat, hoc magis contristat Spiritum sanctum.

In 2. parte, in die Pentecostes.

Sanitas non erit tibi: tibi nil proderit Spiritus sanctus: quod gravius in te est malum, hoc est, quod ille magis, hoc est quod minus velles sanari.

In 1. parte, Feria 5. hebdomada 6. post Epiphaniam.

ARGVET mundum de peccato, quia non crediderunt in me.

Nullus est Christianus, qui non verè credat

Christum esse filium Dei: Et vix ullus est Christianus qui hoc verè credat.

In 3. parte, in festo Transfigurationis Domini.

Si quid videtur difficile quod dixit Christus, hoc ipso redditur facile, quòd Christus dixit.

In 3. parte, Feria 5. hebdom. 5. Pentec.

Vide sequentem Feriam, & alias passim de fide obvias.

ARGVET mundum de justitia, quia ad Patrem vado, & jam non videbitis me

Id est, arguet mundum qui meam vitam & doctrinam arguit & condemnavit quasi fallacem & decepticem, quasi ipse mundus me esset justior & sanctior: quasi melius sentiret de pietate, de bonis moribus, & de his quæ hoc generati *Injustitia* nomine bona solent intelligi. In hoc enim vel maximè mundus erravit, quòd Christi Domini justitiam, id est, sinceram vitam & doctrinam repudiavit, tuamque falsam & oppositam supposuerit tanquàm veriorē. Quia de justitia & veritate sanctitatis Spiritus sanctus arguet mundum per Apostolos, & vincet erroris ac falsitatis: *Quia*, inquit Dominus, *ad Patrem vado*, quia cælos repeto recipiendus à Patre meo & cum eo regnaturus, hoc enim est certissimum meæ justitiæ & justificationis argumentum; hæc est evidētissima demonstratio sinceræ vitæ ac doctrinæ. Nam quos Deus in cælo recipit & remunerat, sunt justi & sancti. Sed me Deus pater suscipiet, & quæcunque feci ac dixi, tum ipse in cælo probabit & remunerabit in æternum, tum Spiritus sanctus suis admirandis effectis confirmabit in terra. Ergo ipse sanctus & justus sum: ergo impius & injustus mundus est, qui mea condemnata sanctitate & justitia, suam falsam substituit. *Tre ad Patrem*, inquit sanctus Chrysostomus, *argumentum fuit, quòd irreprehensibilem vitam egisset, ne possimus dicere, peccator est, & non est ex Deo.*

Hæc est huius loci facilior interpretatio, cui possunt congruentes hæc Veritates aptari.

Nemo Christianus Christi judicio condemnabitur, nisi qui prius suo Christum judicio condemnaverit.

In 1. parte, Dominica 1. Adventus.

Si quid

Si quid nos revocat à Doctrina Christi, vel ob id maximè recipienda est.
In 1. parte, Feria 6. hebdom. 2. post Epiphaniam.

Nemo sui boni vel mali bonus iudex.
In 3. parte, Feria 3. hebdom. 14.

ARGVET mundum de iudicio, quia Princeps huius mundi iam iudicatus est.

Id est, ostendet & convincet mundum, nisi resipiscat, esse iudicandum & condemnandum, quia Diabolus qui tanquam Princeps mundi mundanis dominatur, iam condemnatus est, & pœnis æternis addicet: sed mundus qui se illi conformat, ejusque superbiam imitatur, mea humilitate contempca, pari pœna est dignus. Sic ergo etiam iudicabitur & condemnabitur. Sic apparebit evidenter mundum esse perituum & damnandum. Sic confirmant hæc veritates.

Non minus formidandum mundano præse-

pe Christi aascentis, quam tribunal iudicantis.

In 1. parte, Dominica 1. Adventus.

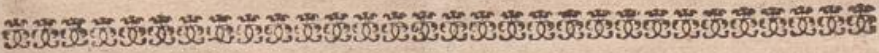
Qui nimis humana timet iudicia, non satis revereatur divina.
In 1. parte, Feria 4. hebdom. 6. post Epiphaniam.

Qui se Christi exemplo non humiliat, exemplo dæmonis humiliabitur.
In 2. parte, Feria 4. post Septuagesimam.

Superbo maximè formidandum, divini tribunal iudicii.
In 3. parte, Feria 5. hebdom. 12.

Illud mundanis præcipuè tremendum est Christi verbum: In peccato vestro moriemini.
In 4. parte, Feria 5. hebdom. 19.

Ad illa quæ supersunt ex Evangelio, vide Dominicam, quæ est infra octavam Ascensionis, & diem Pentecostes.

HAC HEBDOMADA, quæ supersunt proprietates Charitatis, applicantur celeberrimæ illi apparitioni quæ facta est in Galilæa, seu postremis verbis illic à Christo prolatis.

FERIA SECUNDA. APPARET QVINGENTIS DOMINVS, In monte Galilæa:

Vbi & apparet Charitas quæ omnia credit.

Abierunt in Galileam, in montem ubi constituerat illis Iesum.
Et videntes eum, adoraverunt. Matth. 28.

VERITAS PRACTICA.
Non est prius intelligendum ut credas, sed prius credendum est, ut post intelligas.

RATIO est, quia primum non datur ante meritum.
Haynesove Pars II.

Sed intelligentia mysteriorum fidei seu rerum credendarum, est primum ipsius fidei.
Ergo non est prior intelligentia quam fides: nec prius intelligendum est ut credas, sed potius ante credendum est, ut post intelligas: quod tamen paucis est usitatum.

R. 1 I. PUN-

I. PUNCTUM.

Celeberrima eſt hæc apparitio & ſingulariter à Chriſto Domino denuntiata priuſquam fieret. *Eant, inquit, in Galilaam, ibi me videbunt.* Ed igitur abierunt in montem ubi conſtituit illis Jeſus; primò quidem undecim Apoſtoli, ut ait ſanctus Matthæus, tum cæteri omnes Diſcipuli ſive Credentes, qui numero pluſquam quingenti convenerunt, ſic referente Apoſtolo, *viſus eſt pluſquam quingentis fratribus ſimul.* Ex his autem aliqui dubitaſſe dicuntur, num, qui ſcilicet in monte appareret, eſſe Chriſtus; tum verò cum illum viderunt inſolito quodam fulgore reſplendentem, ſibi que propriuſ accedentem, & loquentem, non eſt dubium quin omnes crediderint & eum adorari. Cum enim eorum teſtimonium producat Apoſtoloſ in confirmationem fidei, quomodo teſtes eſſent niſi credidiſſent? *Tunc manifeſtus, inquit ſanctus Hieronymuſ, oſtendit lancea vulneratum, & manuſ fixas clavib.*

Sicut autem omnes affecti ſunt aspectu & auditu loquentis Chriſti, ut credentes magis dilexerint, & diligentes magis crediderint. Præceſſit fides dilectionem, ſed dilectio multum auxit fidem; quando enim diligimus aliquem, à quo viciffim nos putamus diligi, tum faciliuſ ei credimus, nec ab eo nos decipi poſſe cogitamus. *Et nos cognovimus, inquit dilectus Diſcipuluſ, & credidimus Charitati quam habet Deus in nobis.* Itane diligis? Itane credis omnia?

Hoc præcipuè circa fidem tuam examinandum, an ſit firma & integra, an ſit univerſim de omnibus; nam ſi vel unuſ deeſſet articuluſ, cui non æquè crederes atque aliis, tum planè nulla eſſet fides. Hic enim vel maximè locum habet ſancti Jacobi dictum, *qui offendiſ in uno, factuſ eſt omnium reuſ: Et quia, ut ait Apoſtoloſ, multi languent circa queſtiones & pugnaſ verborum, volentes priuſ intelligere quam credere: Idcirco contra proponitur veritas modo expendenda, Non priuſ intelligendum eſt ut credaſ, ſed potiuſ primò credendum, ut poſt intelligaſ.*

Ratio eſt multiplex, ſed illa eſt certior quæ peritur à natura fidei, & ab ordinatione divina ſic ſingula diſponeate, ut vel ſimpliciter credamaſ ſine ulla clara intelligentia rerum

creditarum: in captivitatem redigentes omnem intellectum in obſequium Chriſti: vel ſi quid velit nos intelligere, non id noſtra indulgentia, non humano captu & labore putemus comparandum, ſed à Deo expectemus tanquam ſingulare Dei donum, vel tanquam fidei noſtræ præmiuſ. Quæ quidem ratio ut eſſet evidentiſ, præmittendūſ fuit, quod per ſe eſt ſatis clarum, non dari præmiuſ ante meritum, non dari mercedem laborantibus in vinea, niſi cum ſerò factum eſt: non accipi bravium niſi poſt curſum in ſtadio: non denique quemquam coronari niſi qui legitime certaverit: unde Apoſtoloſ, *laborantem agricolam oportet primuſ de fruſtibus percipere,* id eſt, ſi vult fruſtibus percipere, oportet priuſ laborare: quaſi diceret, quod videmus in natura, hoc ſit in gratia, ut ſicut terra non dat fruſtum niſi poſt laborem, ita nec cælum aut ipſe Deus non ſoleat ea impertiri dona, quæ per modum præmiuſ ſolet dare, niſi poſt meritum. Atque hinc à regio Pſalte dictum eſt: *Univerſa via Domini miſericordia & veritas,* quod ſanctus Thomas exponens ait, ſic in omnibus Dei operibus reperiri bonitatem & juſtitiam Dei, ut ſicut præcedit bonitas, ſic ſequatur juſtitia; prævenit hominem divina bonitas ſuis gratiis, quibus, prout homo bene vel malè utitur, tum Juſtitia præmiuſ vel pœnam ordinat. *Ecce venio ad te, & merces mea mecum eſt, reddere unicuique ſecundum opera ſua.* Nonne crediſ ſic redditurum operibus Domini quod merentur? At quomodo reddet niſi præcedant opera? ſequuntur quidem morientes, ſed non ſequuntur niſi præceſſerint in viventibus cum divina gratia.

II. PUNCTUM.

Sed intelligentia myſteriorum fidei ſeu rerum credendarum eſt præmiuſ ipſius fidei, diu multumque exercita.

Jam ſuprà id fuſè probatum eſt ex ſancto Auguſtino, qui tam multuſ eſt in hæc materia, ut hæc præterea ſubmiſtret: *Si non intelligiſ, crede: intellectus eſt enim merces fidei: ergo noli quærere intelligere ut credaſ, ſed crede ut intelligaſ.* Et rurſum, in illud Etia, niſi credideriſ non intelligeſ; *FIDES debet præcedere intellectum ut ſit intellectus fidei præmiuſ: ſiſ enim illuc pervenit quò intelligentia naturalis non attingit.* Item que aſibi, quod de viſione ha-

ne habet, idem de intelligentia intelligendum est: Meritum, inquit, visionis fides est: merces fidei visio est, quid quæris ante opus mercedem?

16. Ezech. Cui conformiter sanctus Gregorius: Contemplatio Dei est merces fidei, cui mercedi recipienda, per fidem corda mundantur sicut scriptum est, fide mundantur corda eorum. Quibus adde pium Kempensem: subdere Deo, & humilia sensum tuum fidei, & dabitur tibi scientia lumen, prout fuerit tibi utile ac necessarium; quasi diceret, non ad curiositatem & vanitatem sicut appeteres, sed ad utilitatem, ad pietatem & profectum.

III. PUNCTUM.

Non est ergo prius intelligendum ut credas, sed primo credendum est ut post intelligas: Quia videlicet non est optanda merces ante meritum; & cum instar mercedis & præmii, quod meretur fides, detur intelligentia; certe tam certò debet præcedere fides intelligentiam, quam præcedunt merita præmium. Operamini opus vestrum ante tempus, & dabit vobis mercedem vestram in tempore suo, inquit Sapiens. Quod si quæras cum Judæis, quid faciemus ut operemur opera Dei, respondebit tibi quod illis Dominus: Hoc est opus Dei ut credas in eum quem misit ille. Vix ipsi credis

Christo; & toties monenti de te abnegando, de cruce ferenda quotidie, de puerili servanda innocentia, de malo potius sufferendo quam inferendo, deque aliis similibus ad salutem & profectum tuum spectantibus, cum simpliciter deberes credere & credendo exequi quod præcipitur; tu mavis semper inquirere quomodo hæc & illa sint intelligenda, unde fit ut neque credas neque intelligas, neque te Christo conformes; atque ita ipse aiebat, veruntamen filius hominis veniens, putas inveniet fidem in terra? Rectè enim sanctus Gregorius: fidei nostra veritatem in vita nostra consideratione debemus agnoscere: Unde si vita nostra tam longè à Christi præceptis vel consiliis distat, quomodo dicemur eis credere, nisi quo ait modo Apostolus, ore confitentur, factis autem negant! CERTA bonum certamen fidei. Vide in quibus; ut, quod idem ait, milites in illis bonam militiam, habens fidem & bonam conscientiam, quam quidam repellentes circa fidem naufragaverunt. Ah quale naufragium! quam multi jam in sæculo sic naufragantes! quale periculum, ne vel eos inde eripias, vel ab illis rapiaris; nec magis credas Christo pauperi, quam dives hujus sæculi!

Vide supra in hac parte, Feria 6. post Pascha.

Luc. 18.

Hom. 29. in Evang.

Tit. 1. 1. Tim. 3. Ibid. 1.

FERIA TERTIA: DE POTESTATE QUAM SIBI CHRISTVS Datam dicit, unde est illa Caritas quæ omnia sperat.

Data est mihi omnis potestas in caelo & in terra. Matth. 28.

VERITAS PRACTICA. Vera Fiducia Confidenti nunquam infida.

Ergo nunquam est infida: ac proinde quamvis illa vera fiducia, diligenter indagandum, ut in praxi sic confidas.

I. PUNCTUM.

Ratio est, quia nunquam infida est fiducia, si quod confidit se obtenturam, semper obtineat. Sed vera fiducia semper obtinet quod confidit se obtenturam.

Cum in illo monte Galilææ, quò quingenti Fideles convenerant, conspicendum se præbuit Dominus, primò quidem

Rr 2 dem

dem putatur sublimis fuisse in aëre, insolita quadam refulgens forma, ut sic liberius videretur & adoraretur ab omnibus. Tum vero factum est, quod narrat Evangelista: *Et ascendens Iesus locutus est eis, id est, è sublimi descendens, & ex plano loquens, dixit: Data est mihi omnis potestas in caelo & in terra.* Quod idcirco dixit, ut eos excitaret ad habendam in se fiduciam. Cum enim proximè discessurus esset ab eis, multaquæ passuri essent in mundo, à Judæis & ab aliis, qui se prædicationi Evangelicæ opponerent: ne diffiderent animis neve turbarentur, confirmat illos, affirmans se omnem habere in caelo & in terra potestatem; ac proinde certò confiderent nihil ipsis eventurum quod non permitteret, neque quidquam peiissurum quod non illis expediret: quo certè dicto minimè dubium est, quin valde excitata in omnibus fuerit Charitas erga eos, qui se ipsis tam benevolam & tam bene affectum demonstrarant. Deinde verò cum tali benevolentia viderent summam esse adjunctam potestatem, quid est quod non in eo verè sperarent, verè confiderent, & verè dicerent: *Domine mihi adiutor, non timebo quid faciat mihi homo?*

Hf. 117.

Hanc ut fiduciam verius discamus & exercemus, sic formata est Veritas quæ modò expendatur, *Vera fiducia confidenti nunquam infida, seu quod idem est, confidentem nunquam confundit nec decipit.* Et ratio est, quia sicut hoc esse infidum dicitur, quando quid decipit & quando aliter evenit ac speratur: sic à contrario, si quod fiducia confidit se obtenturam, illud obtinet profectò non erit infida, sed fidelis. Hoc est enim, quod præcipuè in fiducia expetit ut sit firma & certa, non inconstans & labilis: nam cum sit vitæ sustentaculum, seu animi firmamentum in adversis, nisi firmitas & stabilitas quædam esset, non esset firmamentum aut sustentaculum. Unde spes comparatur anchoræ; atque ut etiam nullo modo spes nostra vacillaret, mirum quod ait Apostolus, Deum nobis promittentem aliquid non solo verbo, quod certè sufficiebat ad certitudinem promissionis, sed & iurejurando interposito verbum suum confirmasse. *In quo abundantius, inquit, volens Deus ostendere pollicitationis hæreditibus, immobilitatem consilii sui, interposuit iuramentum, ut per diuina res immobiles, quibus impossibile est mentiri*

Hebr. 6.

Deum, fortissimum solatium habeamus, qui confugimus ad tenendam propositam spem, quam sicut anchoram habemus animæ tutam ac firmam, & incedentem usque ad interiora velaminis, ubi præcursor pro nobis introiit Iesus. O qualis animorum tranquillitas in tam firma fiducia! o qualis stimulus ad hanc firmam fiduciam conquiritendam, quod sic tranquillat animos!

II. PUNCTUM.

Sed vera fiducia semper obtinet, quod se confidit obtenturam.

Quid est enim quod confidit se obtenturam? Non est hoc, aut illud aliquid in particulari: nam licet aliquando sic confidat se habituram, quod determinatè petit à Domino, ut sanitatem, ineluctabilem & alia quædam; non id tamen certò semper obtinet, neque id necessarium est ad firmam & veram fiduciam ut illa particularia bona, quæ petit, obtineat; neque in eo sita est fiducia ut confidat se illa obtenturam. Licet illa petat & postulet confidenter; neque enim sæpe expedit, ut illa possideamus quæ possidenda optantur. Alia sunt Dei iudicia & consilia quæ nos sæpe latent. Unde apud sanctus Augustinus: *Exauditur Diabolus, & non exauditur Apostolus: petierunt Demones seire in porcos, & concessum est: petiit Diabolus Iob tentandum & accepit. Non est autem exauditus Apostolus, qui ter rogavit Dominum. Exaudivit eum quem disponebat damnare, & non exaudivit eum quem volebat sanare. Nam ager petiit multa à Medico: non dat medicus, non exaudit ad voluntatem ut exaudiat ad sanitatem. Non deerat Apostolo fiducia; neque Apostoli fiduciæ defuit Dominus: sed Apostoli fiducia non erat, quod consideret se obtenturam quod determinatè rogabat, nempe liberationem stimuli carnis. Quid ergo erat? quid sperabat? quid confidebat? & in quo tandem vera fiducia?*

In Ps. 85.

Marc.

2. Cor. 13.

Nempe quod dixit Dominus: *sufficit tibi gratia mea, nam virtus in infirmitate perficitur.* Id est, sufficit tibi, te non deleri à me, sufficit tibi quidquid de te ordinavero. Ego scio quid sit tibi melius, confide mihi, quia volo & possum tibi illud dare. Ecce fiduciam Christianam, ecce veram confidentiam; nempe quod Christus ita sit bonus & potes, ut, quidquid viderit expedire ad majorem Dei gloriam, & majus meum bonum, id mihi possit & velit

Mat. 1.

velit providere, ac propterea quidquid post orationem meam acciderit, id putare melius & salubrius: Deo pro nobis melius aliquid providente, inquit Apostolus. Hoc est, quod vera fiducia se confidit obtenturam, & hoc quod semper obtinet; tum quia nunquam fallit Christus in quo confidimus; Ille fidelis permanet, negare seipsum non potest: tum quia, ut dictum est, non aliud fiducia considerat se obtinere, quam quod Christus veller, quam quod permitteret, quam quod re ipsa eveniret; proindeque qua ratione illud habet, quod ipsi accidit, eadem planè habet & obtinet quod confidebat se habituram.

Hac est fiducia quam habemus ad eum: quia quodcumque petierimus secundum voluntatem ejus, audit nos, inquit dilectus Discipulus. Tum addit: Et scimus quia audit nos, quidquid petierimus, quoniam habemus petitiones quas postulamus ab eo. Quæ verba duplicem habent sensum, primò quasi diceret, idcirco scimus quòd audit nos, quia id obtinemus quod petimus; vel secundò, idcirco id omne obtinemus quod optamus & petimus, quia nihil optamus & petimus quam quod velit nos habere; hoc pro certo habentes id fore melius quam quod aliud petieramus. Non quod ego volo, sed quòd tu. Itane oras? Itane tantum oras!

III. PUNCTUM.

Vera ergo fiducia confidenti nunquam infida: quia semper id obtinet, quod confidit se obtenturam; & sicut in eo vera esse discernitur à falsa quadam fiducia, quòd nihil velit aut speret melius quam quod Deus provideat, cujus providentia in sui dispositione non fallitur: sic verè in omni eventu gaudet & lætatur, perinde ac si illud determinatè petisset, quia non petit nisi bonum suum, & hoc esse bonum suum reputat, & melius bonum, quod Christus tale judicavit & immisit. Vnus est bonus, Deus: & unum est bonum quod Deus tale judicat, & nobis ordinat. *Incipit*

ser vo tuo secundum misericordiam tuam. Hoc unum mihi præstes: hoc unum volo, dicebat ille qui in spe & fiducia ita excelluit ut propterea singulariter à Deo dilectus & protectus fuerit. Hac est spes qua sperantem non confundit, quia Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum qui datus est nobis: quasi diceret, ut interpretatur sanctus Augustinus, quomodo nos ille falleret cujus tale pignus accepimus: vel sic, idcirco spes non confundit, quia charitas nos ea tantum desiderare & sperare facit, quæ Deus nobis dare velit; atque in his sperandis non confundimur, quia non aliud expectamus quam quod dare velit Deus; & quidquid dederit, hoc est quod expectamus; hoc semper habemus quod petimus, quia non aliud petimus quam quod habemus.

Hoc unum itaque semper, nec aliud sentiamus, hoc loquamur, hoc profiteamur, &, ut ait Apostolus, hanc teneamus spei nostra confessionem indeclinabilem: fidelis enim est qui repromissit. Unde sic egregiè sanctus Augustinus: planè cum patientia salutem expecta: quibus te medicamentis curet, ille novit, quibus sectionibus, quibus unctionibus, ille novit. Tu tibi a ritulincem comparasti peccando, ille venit non solum forvere, sed & jecare & urere. Non vides quanta homine patiantur, sub medicorum manibus. spem incertam homini promittentium! Sanaberis, dicit medicus, sanaberis si securo. Et homo dicit, & homini dicit: Nec qui dicit certus est, nec qui audit, quia ille dicit homini qui non fecit hominem, & non perfecte scit quid agatur in homine: & tamen ad verba hominis plus præscientis quid agatur in homine credit homo, subdit membra, ligari se patitur, aut plerumque etiam non ligatus jecatur & uritur, & accipit fore salutem paucorum dierum, jam sanatus quando moriatur ignorans, & fortasse dum curatur moritur, & fortasse curari non poterit. Cui autem promissit Deus aliquid & sefellit?

Qui confidunt in illo, intelligent veritatem. Vide in 3. parte, Fei. 3. hebdomadæ 7.

FERIA QVARTA.
DE INTEGRA OBSERVATIONE MANDATORUM, quam Christus suis commendat;

Et de illa charitate qua idcirco omnia suffert & omnia sustinet.

Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, docentes eos servare omnia quaecunque mandavi vobis. Matth. 28.

VERITAS PRACTICA.

Aut nulla aut tota est Charitas in agendis,
sicut Fides in credendis.

Ratio est, quia idcirco nulla est fides aut tota est in credendis omnibus, quod alioquin violaretur auctoritas Christi revelantis.

Sed nisi esset tota charitas in agendis omnibus, a qua violaretur Christi mandantis auctoritas, qua non est minor quam ejusdem revelantis.

Ergo aut nulla aut tota est charitas in agendis, sicut fides in credendis. Quod certe mirum.

I. PUNCTUM.

Considerandum monent Interpretes præclarum illum ordinem, quem hic observat, & suis sequendum præscribit Dominus, in convertendis ad fidem hominibus. Primum quidem docendi sunt universim de credendis & agendis. *Euntes*, inquit, *docete omnes gentes*. Deinde fidei sacramentis sunt imbuendi, *Baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti*. Denique sigillatim ad omnia observanda sunt instruendis *docentes eos servare omnia quaecunque mandavi vobis*.

Ioan. 5. Sic ipse Christus Dominus habebat in mandatis facere & docere omnia quæ fecit & docuit; *Opera enim*, inquit, *quæ dedit mihi Pater ut perficiam ea, ipsa opera quæ ego facio, testimonium perhibens de me*; Et rursum: *qui misit me Pater, ipse mihi mandatum dedit, quid dicam & quid loquar*. Nec dubium quin etiam Apostoli non modò docuerint sic perfectè omnia observanda, sed etiam ipsi religiosissimè observarint, & tam exemplo quàm verbo nobis præverint; *facti forma gregis ex animo*, ut ait sanctus Petrus; quo quidem in Apostolico munere quanta sint passus, paululum recole, & conclude num æque nobis sit agendum & patendum in nostra vocatione quod illi in

sua; cum idem sit nobis Dominus, eadem sint præcepta, eadem merces, & pœna proposita; *quod vobis dico, omnibus dico*, dicebat omnium Dominus. Marci 11.

Certè nemo Christianus dubitet quin æquè teneatur omnia credere, atque ad credendum omnem vim facere, sicut tenebantur Apostoli: cur autem non sic ad agendum & patiendum in nostro vitæ gradu ac genere, sicut in suo quivis alii? Non enim minus universim obligat vera charitas, quàm vera fides: nec minus certa veritas quæ jam proponitur expendenda de charitate, *quod nulla est aut tota est in agendis & patiendis, quàm de fide in credendis*. Eadem planè est utriusque ratio, idem motivum, idem declarandi modus: nempe alioquin violaretur divina Christi auctoritas si ex multis quæ credenda proposuit, non omnia crederentur: violata verò divina auctoritate, intereat fides necesse est, quæ illi velut motivo proprio debet inniri: quia dixit, quia revelavit, quia est veritas prima, quæ nec falli potest nec fallere. 2. 2. q. 1. a. 1.

Quantumcunque juret hæreticus se fide divina credere Trinitatem, nec tamen credat Sacro-sanctam Eucharistiam, falsò jurat, nec verè credit, sed opinatur: nam sicut nemo credit aliquid fide divina nisi propter divinam auctoritatem: sic quæcunque credenda sunt per illam auctoritatem, omnino credit, quandoquidem idem est motivum credendi: aut si quid credendorum non credit, neque illud quod se putat credere, credit propter Deum, sed propter aliquid aliud; ac proinde omnino non credit divina fide; sed sensu quodam humano, qui vel intellectus vel scientia vel opinio dicitur; at nullo modo fides divina. *Sicut si aliquis teneat mente aliquam conclusionem*, inquit sanctus Thomas, *non cognoscens medium illius demonstrationis, manifestum est, quòd non habet ejus scientiam, sed opinionem solum*. Ita planè de hæretico vel quovis Christiano, qui vel uni articulo fidem abrogavit, nullum credit, quia recessit à motivo credendi 2. 2. q. 5. c. 3.

di cui dum inhæretur, sicut creduntur omnia: sic dum ab eo disceditur, nihil prorsus creditur, perit omnino fides. O qualis iactura! quam communis! quam penè universalis! *Domine quis credidit auditui nostro? vix jam Ecclesiæ, vix Evangelio creditur. Vosmet ipsos tentate si estis in fide, ipsi vos probate.* An credis purgatorium sicut infernum! an obedis Ecclesiæ, sicut Scripturæ!

16. 13.
Rom. 10.
1. Cor. 13.

II. PUNCTUM.

Sed nisi esset tota Charitas in agendis, atque violaretur Christi mandantis autoritas, quæ non est minor quàm ejusdem revelantis.

Multa hic distinctè & figillatim explananda. Primò, quænam sit illa Christi mandantis autoritas, nempe illud divinum dominium & jus absolutissimum quo potest nobis mandare seu præcipere aliquid faciendum vel non faciendum, ac punire delinquentes. *Vos vocatis me, Magister & Domine, & bene dicitis, sum etenim.*

Joan. 13.

Secundò, quòd illa Christi præcipientis autoritas non est minoris ponderis ad obligandam voluntatem, ut velit exequi quod mandatur, quàm ejusdem Christi autoritas revelantis aliquid quod credatur, ad obligandum intellectum ut credat; *Vnus Dominus Iesus Christus per quem omnia*, inquit Apostolus: Et rursum, *Vnus Dominus, una fides, unum baptisma*: Quasi diceret, unus & idem est in ordinandis articulis fidei, & in condendis Sacramentis & in aliis suis præceptis.

1. Cor. 8.

Ephes. 4.

Tertiò, sicut est fidei credere propter Christum aut Deum revelantem, ita & charitatis agere quæcunque mandata sunt propter ipsummet mandantem. *Si diligitis me, mandata mea servate. Qui habet mandata mea & servat ea, ille est qui diligit me.*

Joan. 14.
Ibid.

Quartò, quòd dicitur, *nisi sit tota charitas in agendis*, perinde est, ac si diceretur, nisi homo ex charitate sit ita formatus & affectus ut velit omnia prorsus facere, dicatque cum minore Tobia, *omnia quæcunque præcepisti mihi faciam, pater.*

Tob. 4.

Quintò, quòd est præcipuum in hæc secunda propositione declarandum, eodem planè modo per unum defectum charitatis violatur autoritas Dei mandantis, ac violatur ejusdem revelantis autoritas, per unum defectum fidei. Sicut enim idcirco Dei revelantis

autoritas violatur ab eo, qui unum negat articulum, quòd propter illam ipsam autoritatem, qua credebantur alii articuli, debebat & is qui negatur credi, sic planè autoritas Dei mandantis violatur ab eo qui unum præte mittit præceptum, quia perinde apud ipsum, ut servaretur tale præceptum quòd prætermisissimum est, valere debebat hæc autoritas sicut valuit in aliis, quæ servavit, præceptis; unde quòd non ita universim valuerit in agendo, tam verè læsa est violata Christi autoritas ex illo defectu charitatis, quàm læsam fuisse diximus ex uno defectu fidei.

Sic expressè sanctus Jacobus: *Quicumque totam legem servaverit, offendat autem in uno, factus est omnium reus*: id est, nihil illi prodest, quòd alia legis servaverit cum per unam offensam ita offenderit Deum, ut omnis ejus autoritas offensa fuerit: sic nempe pergit sanctus Apostolus, *qui enim dixit, non mœchaberis, dixit, & non occides. Quod si non mœchaberis, occides autem, factus es transgressor legis*. Quasi diceret, cum sit una & eadem ejus autoritas, qui unum vetuit atque aliud; planè sequitur ut in quolibet eorum infractò, quæ vetuit, tota ejus infringatur autoritas.

JAC. 2.

Hinc ipse Dominus non modò legem suam violari quæritur per transgressores totius legis, sed seipsum Deum, seipsum Dominum violari affirmat, per unum particulare delictum, quantumq; tortè hominibus exiguum videretur; *Et violabant me ad populum meum, propter pugillum hordei, & fragmen panis.* O si nosset illum quem violas? sed tamen satis eum nosti, ac ullo modo violes.

Ezech. 13.

III. PUNCTUM.

Aut nulla est igitur aut tota est charitas in agendis, sicut fides in credendis; quia non est minor obligatio voluntatis ad volendum ex charitate, quidquid Deus pro suo in homines jure mandat, quàm intellectus ad credendum ex fide, quidquid revelat; unde si ab intellectu sic tota requiritur fides ad omnes universim credendos articulos quando proponuntur, ut si desit uni non credendo, tota desit fides, & nulla planè sit; ita omnino à voluntate sic tota exigitur charitas ad omnia integrè observanda, ut si unum observando desit, tota desit charitas, & nulla prorsus sit non modò in habitu sed in actu. *Cognovi vos, dicit*

Joan. 5.

Domi-

Lx. de Pro. Dominus, quia dilectionem Dei non habetis in vobis. Aptè enim Salvianus: si pro arbitrio suo servi Dominis obtemperant, ne in iis quidem, in quibus obtemperaverint, obsequuntur. Quando enim servus ex Domini iussis ea facit tantummodo qua vult facere, iam non Dominicam voluntatem implet, sed suam.

H. x. Et quidem quod uno solo mortali, tota intereat habitualis caritas, nulli unquam dubium fuit: quod verò actualis etiam pereat, sic facile intelligi potest, ut quamdiu quis in mortali est, nihil ex caritate faciat, nihil propter Deum operetur, nisi prius respiciat, atque in gratiam cum ipso redeat. *Vnde prius reconciliari.* LAVAMINI, mundi estote, & venite. Salviani verò dictum, quod est in praxi frequentius, sic expendi potest & urgeri; si qui nolent, qui certè multi sunt, si qui nolent, inquam, furari, mæchari, occidere, aut graviora legis violare, ne scilicet Deum offendant quem colunt & diligunt, nec tamen vererentur detrahere, aut immundis immorari cogitationibus, non illi Deum colunt, non illum diligunt ullo modo, non possunt dici propter Deum non furari aut non mæchari, nulla proctus in eis caritas, quæ tota perit vel in detractione, vel in immunda cogitatione, aut alio simili quovis peccato: *Si quis diligit mundum, non est charitas Patris in eo: Quod sepe etiam in venialibus accidit, ut cum quis propter Deum ab omnibus culpis abstinere paratus est, præter unam, à nullis ipse abstinet propter Deum, nulla est ejus caritas in evitandis culpis: non propter Deum veran-*

tem, illas evitat; nam & hanc unam, quam excludit, evitaret, cum perinde ac alias esse à Deo veritatem non ignoret.

Non propter Labanum socerum, Jacob diligebat Rachel conjugem, quia sic dilexisset: Liam, quæ erat Labani filia, sicut Rachel, Nec propter Jacobum patrem, filii ejus diligebant fratrem suum Benjaminum, quia sic dilexissent fratrem suum Josephum, qui non minus erat patri carus quam Benjaminus. Sic planè ne tibi palpes, quod diligas aliquid propter Deum, si non id omne diligis quod diligit; ne tibi persuadeas te amare justiciam amore Dei, quod nulli velles facere injuriam, nisi sic ames veritatem & castitatem ut nullum proflus mentiri velis mendacium, nec ullum contra puritatem cordis nævum admittere; nam si Deus amat justiciam, amat & veritatem, amat & castimoniam; & qui vertit injusticiam, vertit mendacium & omnem immunditiam, Præteritis judicium & charitatem Dei. Hac autem oportuit facere, & illa non omittere. O quam multis hæc dicta sunt! O quam pauci recogitant! O quale motivum perfectionis in omnibus, quod nulla sit charitas nisi tota; nulla in singulis, nisi tota in omnibus. *Vigilate, stete in fide, viriliter agite, & confortamini, omnia vestra in charitate fiant.* Vide in 1. parte, in festo Purificationis, ubi hæc expressa declaratur Veritas:

Qui à lege excludit aliquid, excludit à se totam legem.

FERIA QUINTA. DE CHARITATE QUÆ NON EX- cidit:

*Et quæ apparet in Christo remanente nobiscum,
sicut promisit his verbis:*

Ecco ego vobiscum sum, omnibus diebus, usque ad consummationem sæculi.
Matth. 28.

VERITAS

VERITAS PRACTICA.

Melius erat viam iustitiæ non introisse, quàm retroisse.

Ratio hæc est inter alias, quia ubi major est Dei contemptus, ibi gravius est malum, & hoc melius est evitare quàm quod est minus. Sed major est Dei contemptus, retroire quàm non introire viam iustitiæ.

Ergo melius erat non introisse quàm retroisse. Quod non modò de apostatis & detestoribus fidei seu Religionis dicitur: sed de iis etiam, qui à via perfectionis & charitatis quam inierant, excidunt.

I. PUNCTUM.

Quæ postrema sunt Christi Domini ad Discipulos verba, postremam charitatis proprietatem, qua dicitur non excidere, clarè demonstrant. Quid est enim dum à nobis recedit, nobiscum semper esse, nisi eam habere & exercere charitatem, quæ nullo unquam temporum aut locorum spatio deficiat, sed perinde ac si præsens esset, ut certè Divinitate nunquam abeat, sic charitate & beneficiis nunquam non prosequi, nunquam non adesse?

Cum autem multi sint modi, quibus universim, Ecclesiam suam, seu in particulari quosque fideles, constantissimè comitetur & protegat, tum verò hic præcipuè considera quàm id fideliter præstet per gratiam seu habitualem & sanctificantem, seu actualem. Etenim ubi semel expulso lethali peccato, nobiscum adest per illam gratiam & charitatem, qua sanctificatur anima, & jus acquirit ad hæreditatem cœlestem, ita perpetuam & constantem apud eos mansionem facit; ut nunquam ex se nunquam prorsus discedat, nisi prius à nobis per immortalem culpam expellatur. Sponsabo te mihi in æternum, inquit divinus Sponsus. Ego verò, ait infidelis sponsa, pro tempore aut pro libito meo, te admittam aut repellam! obstupescit ad tantam perfidiam!

Itane verò Sponsus expulsus excidet à charitate quæ non excidit? Ecce ego, inquit ille perseverans per gratias suas actuales, ecce ego ad gentem qua non invocabat nomen meum.

Haynesjvc Pars II.

Expandi manus meas tota die ad populum incredulum, qui graditur in via non bona, post cogitationes suas: populus qui ad iracundiam provocat me, ante faciem meam semper. Et rursum: Hac dicit Dominus, invenit gratiam in deserto populus, & in charitate perpetua dilexi te, ideo atraxi te miserans: Quæ de gratis excitantibus ad conversionem a peccato dicuntur, & ad fervorem à tepiditate mentis, unde satis patet, quàm sit ejus firma constanque dilectio. Si quid verò in hac materia potentissimum requiras, sive ad plenius cognoscendam hanc Christi Domini constantissimam charitatem, sive ad nostram excitandam, omnino vide caput secundum & tertium prophetiæ Jeremiæ.

Atque illud quod refertur, sic in dies experimur, ut potius cogitandum videatur de defectu & inconstantia nostræ charitatis, quæ vix aliquando perfectionis viam ingreditur, & quod pejus est, si semel viam introierit, tam facile & turpiter inde resilit, ut quod sanctus Petrus de sui temporis Apostatis & Desertoribus fidei, scripsit, nimis verè de nobis dictum appareat: Si refugientes, inquit, coinquinationes mundi, in cognitione Domini nostri & Salvatoris Iesu Christi, his rursus implicati superantur, facta sunt eis posteriora. deteriora prioribus: Melius enim erat illis non cognoscere viam iustitiæ, quàm post agnitionem retrorsum converti ab eo, quod illis traditum est, sancto mandato. Contigit enim eis illud veri proverbii: Canis reversus ad suum vomitum: & sus lota in volutabro luti.

Quæ quàm sint gravia & damnosa quis non videt? At verò quàm sint etiam odiosa Deo, & qualem ejus inducant contemptum ac injuriam, opportunè videtur expendendum, ut proposita veritas tantò magis elucescat, quantò apparebit clarius cum illis derimentis, quæ ex tepiditate nostra proveniunt, conjunctam esse lummam, aut certè majorem, quàm pntemus, Dei optimi maximi offensionem. Hoc est enim quod melius aut pejus revera dicitur, quod est majus aut minus malum. Et hoc est quod majus aut minus malum dici debet, quod majorem vel minorem Dei contemptum & injuriam parit. Nam cum unive sim hæc sit præcipua peccati malignitas, ut Deum offendant & contempnat: certè quò magis aliquid in particulari peccatum dicitur Deum offendere & contempnere,

Ier. 31

2. Pet. 2.

Prov. 28.

Mat. 14.

Os. 2.

H. 65.

mnere, hoc dicitur etiam quod sit major iniquitas & malignitas: unde est illud Scripturæ, *Si peccaverit vir in virum, placari ei poterit Deus: si autem in Dominum peccaverit vir, quis orabit pro eo?* Id est, si tantum in peccato esset offensa hominis, non ita grave malum esset peccatum, sed cum sit offensa Dei, hoc est quod illud grave facit, & eo quidem gravius quo major in peccato inest Dei offensa & contemptus: Ac proinde ibidem Deus: *Quicumque inquit, glorificaverit me, glorificabo eum: qui autem contemnunt me, erunt ignobiles.*

Quod & Prophetæ Ezechieli manifestè indicavit, cum ei varios peccantium gradus patefecit, inter quos illi semper graviores censentur, in quibus major Dei apparet contemptus, *Fili hominis, putasne vides tu, quid isti faciant, abominationes magnas? & adhuc converjus videbis abominationes majores. Ingredere & vide.* Ac rursus iteratis visionibus, *Adhuc converjus, dixit, videbis abominationes majores his.*

Alii qui seipsum nosset & videret sicut videret à Deo, vix se ipse ferret. Et qui sciret, quale sit monstrum vel unum leve peccatum quo Deus spernitur, vix coram Deo stare posset:

II. PUNCTUM.

Sed major est Dei contemptus, retroire: quam non introire viam justitiæ.

Nam ubi est major gratia & facultas ad cognoscendum & amandum Deum, ibi est major Dei contemptus, si nolis eum cognoscere, vel cognitum nolis amare. Cum enim cognitio & amor Dei sint tam pretiosa & divina dona, non possunt certè rejici, quin magna fiat injuria non modò donis sed & Donanti, quasi aliquid illo melius & pretiosius inveniri posset. At certè semel ingresso viam justitiæ major est data gratia cognoscendi & amandi Dei, quam non ingresso, aut certè si satis nosset Deum, quando aggressus est institutum colendi Dei: cur in ipso progressu deficit? cur retro agitur? quid est quod illum à divino cultu revocet? Aut aliquid contra obstat, aut nihil profus. Si nihil obstat quo minus constanter in incepta via progrediretur, nonne injuria Dei est & contemptus, sic leviter nulla de causa, sed mere

gratis eum deserere? Quod si quid ob stare dicitur, si quid laboriosius, si quid minus jucundum & utile quam putabatur, nonne hoc injuriosum est Deo, proximo valde nocivum qui forsitan inde avertetur? *Quid invenerunt in me iniquitatis, ait Dominus, quia elongaverunt à me, & ambulaverunt post vana & vana facti sunt?*

Sicut enim valde gloriosum fuit Salomoni, cum Regina Saba cognovit & professâ est verum esse sermonem quem de illo audiverat, & non modicam partem eorum quæ laudanda vidit, fuisse relata; sic planè Religioni & ipsi Deo ignominiosum, cum quis ab eo deficiens cogitur dicere, se non invenisse quietem aut illud bonum quod promittebant Scripturæ. Itane sentire de Deo velles? Si nauseantes Israëlitarum super manna, & Ægyptum recogitantes, Deum graviter offenderunt: Sic Judas proditorum Judæis Christum, illos in malevolentiam & cogitato facinore de eo necando plurimum obfirmavit, cum viderent unum ex familiaribus sic ab eo deficientem, sicque Domino gravem intulit ignominiam. Sic Paganis sapientibus tanquam gravissimum objicit Apostolus, quod, cum cognovissent Deum, non sicut Deum glorificaverunt aut etiam gratias egerunt, Itemque Galatis, *Nunc autem, inquit, cùm cognoveritis Deum, inò cogniti stitis à Deo, quomodo convertimini iterum ad infirma & egena elementa, quibus dominud servire vultis?* quasi diceret, hoc est gravius, sic retroire à Deo postquam illum cognovisti, quam si ante non cognovisses.

Unde & idem alibi, *voluntariè peccantibus nobis post acceptam notitiam veritatis, jam non relinquitur pro peccatis hostia, terribilis autem quadam expectatio judicii, & ignis amulatio qua consumpta est adversarios.* Quod expressius paulò ante dixerat: *Impossibile est enim eos, qui semel sunt illuminati, gustaverunt etiam donum cœlestis, & participes facti sunt Spiritus sancti & prolapsi sunt, rursus renovari ad penitentiam, rursus crucifigentes sibi met ipsos filium Dei, & assentui habentes. Terra enim saepe venientem super se bibens imbrem & generans herbam opportunam illis, à quibus colitur, accipit benedictionem à Deo: proferens autem spinas & tribulos, reproba est & maledictio proxima, cujus consummatio in combustionem.* Ex quibus Apostoli verbis satis patet, & quantus sit contemptus Dei, in retrogressu

à via iustitiæ seu veritatis; & quanta pœna maneat talem retrogressum ac contemptum Dei. Nonne jam expavefcis ad tale impietatis portentum?

III. PUNCTUM.

Melius ergo erat viam iustitia non introisse, quam retroire; Cum melius sit ex duobus malis, evitare majus: majus autem malum sit, retroire quam non introisse viam iustitiæ, quandoquidem in tali retrogressu talis est contemptus Dei, quem vix alibi reperias: & qua proportione crescit hic divinus contemptus in peccatis, eadem proflus in gravitate & malitia crescunt peccata, quia nihil est in deformitate peccati deformius, quam Deum contemnere, cui honor & gloria tot debetur nominibus, ut dissolvendo debito nunquam pares simus.

Hoc primum est, quod per Prophetas conqueritur, & ad quod audiendum cœlum & terram invitat, ut testes sint quàm iuste conqueratur: *Audite cœli & auribus percipe terra: quoniam Dominus locutus est. Filii enutriti, & exaltati, ipsi autem spreverunt me.* Expende singula: Deum sperni! sperni à filiis! à filiis enutritis & exaltatis! Hæc valde augment injuriam! sicut autem hi filii desertores contemnunt Deum, ita & valde contemptibiles redduntur coram Deo & hominibus: coram Deo quidem, qui propterea se illos à se ait evomere; unde hæc præclara sunt Castiani; *Nec immeritò eos Dominus, quos jam in visceribus receperat Charitatis, noxiè tepefactos, cum quadam convulsione pectoris sui evomendos esse pronunciat, qui cum salutarem ei quodammodo*

potuissent præbere substantiam, avelli ab ejus visceribus maluerunt, tanto deteriores esse illis, qui nunquã ori Dominico illati sunt cibi, quãtò id, quod nausea compellente projecimus, odibilius detestamur. Quidquid enim frigidum est, etiam ore nostro susceptum vertitur in calorem, & saluifera suavitatem percipitur; quod autem semel vitio perniciosi teporis abjectum est, non dicam labiis admovere, sed etiam eminus intueri sine ingenti horrore non possumus. Rochissimè ergo pronunciat ur esse deterior. &c.

Coram hominibus verò quàm sint odibiles & horrendi, ex eadem similitudine vomitus, Scriptura satis indicat cum eos comparat in utroque testamento cani vomitum resorbenti, & immundo animali lutum repetenti, quibus quid est fœdus, quid horribilius? *Horribilis profectò res est, inquit sanctus Augustinus, proprium resorbere vomitum, nec in summa quidem fame à quoquam usurpatum.*

Cave itaque tepiditatem, cave negligentiam; paulatim irrepit calus & ruina. *Mons cadens defluit, & saxum transfertur de loco suo.* Vide Job decimo quarto, & tricesimo octavo, ubi quod quæritur, de cujus utero egressa est glacies; & gelu de cœlo quis genuit! aprè sanctus Gregorius tibi aptat, *Quod de utero Dei tanquam glacies egredieris, quando qui jam intus incalueras, ex virtutum dono frigeſcis, & inde exteriorum gloriam torpento appetis, unde ad interna diligenda ardentius flagrare debueras. Exardesce ad fervorem.* Et vide in 2. parte, Die 7. Januarii. In hac 2. parte Feriam 5. Sexagesimæ. In 3. Fer. 3. hebdomadæ 1. In 4. Fer. 3. hebdom. 18. Et verbo *Fervor, Renovatio.*

Prov. 28.

2. Pet. 2.

In Ps. 30.

29. Mor.

23.

FERIA SEXTA.

DE EADEM CHARITATE CHRISTI

Domini, qua nobiscum semper manet in Sanctissimo Sacramento.

Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi. Matth. 28.

VERITAS PRACTICA.

Quàm gloriosum est Sacramento, multa

in nos posse, si velimus: tam ignominiosum est pauca posse, quod nolimus.

Ss 2

Ratio

Ratio est, quia quàm gloriosum Christo est divi-
tias bonitatis sua nobis communicare; tam
ignominiosum est eas à nobis negligi.

Sed multa in nos posse, si velimus, est divitias bo-
nitatis communicare, & pauca posse quod noli-
mus, est illas à nobis negligi.

Ergo quàm gloriosum est Sacramento seu Christo
Domino sic remanenti nobiscum, multa posse
in nos si velimus; tam ignominiosum est pauca
posse quod nolumus; unde excitanda est in Do-
mino melior voluntas & dispositio ad illas
gratias.

I. PUNCTUM.

Quanta sit charitas Christi seipsum re-
inquentis in Sanctissimo Sacramen-
to, & quàm verè charitas illa non exci-
dat, cum sic nobiscum maneat omnibus diebus
usque ad consummationem sæculi, & per se pa-
ret, & aperte demonstrant hæc Tridentini
verba; *Salvator noster discensurus ex hoc mundo
ad Patrem, Sacramentum hoc instituit, in quo
divitias divini sui erga homines amoris velut ef-
fundit.*

Verè hic Christus Emmanuel, id est, nobis-
cum Deus, longè etiam commodius & oppor-
tunius, quàm cum inter homines olim verla-
retur; nam in uno duntaxat vivebat loco, in
una Palæstina, solis Judæis notus, nondum
glorificatus, ac proinde nondum de Spiritu
suo tam abundè communicans. At modò per
hoc admirabile Sacramentum, ubique loco-
rum est, ubique se totum intus in cor no-
strum, in penitiora quæque animi nostri sese
infundit; aut potius animum nostrum in se
penitus trahit & immutat; *Qui manducat, in-
quit, meam carnem, & bibit meum sanguinem,
in me manet & ego in illo. V N V M corpus effici-
mur, ait sanctus Chrysostomus, non tantum
per charitatem, verum & ipsa re: propterea se-
metipsum nobis immiscuit, & corpus suum in nos
contemperavit, ut unum quid simus tanquam
corpus capiti coaptatum; ardentem enim aman-
tium hoc est,*

O quàm verè dictum, *Cum dilexisset suos
qui erant in mundo, in finem dilexit eos!* sed
quod magis mirum dictu, & suave cogitatu:
non modò sic seipsum reliquit in hoc divi-
nissimo Sacramento, ut nobiscum esset; sed ut
bonis beneficeret, & suis ita plenè cumularet
gratiis, ut potius deessemus illis recipiendis
quàm ille nobis conferendis. O rem supra
communem hominum fidem & morem! quis

crederet homines, qui nulla rerum habenda-
rum cupiditate latiantur, ita tamen parùm
moveri ad has spirituales & cœlestes divitias,
ut penè quantò magis velit Christus nobis
eas largiri, tantò minus velimus eas recipere?
Et sicut si vellemus, nullum est boni genus,
quod non posset & veller nobiscum commu-
nicare; sic plane si tam pauca communicet,
non aliunde est quàm quòd nolumus. Atque
hinc fit, quod ad stupiditatem nostram exci-
tandam non parùm valere potest cum gratia,
si cogitemus, *Quòd quàm gloriosum est Sacra-
mento seu Christo, tam multa in nos posse si vel-
lemus, tam certè est ignominiosum, tam pauca
posse vel facere, quòd nolumus.*

Ratio jam ex dictis patet; quid enim glo-
riosius Christo potest accedere, quàm cum
magis agnoscitur? At quòdnam magis ag-
noscitur, nisi cum bonus & potens demon-
stratur? Ubinà verò elarius hæc demonstratio
bonitatis & potentiae Christi aperitur, quàm
in hoc Sacramento, ubi divitias bonitatis sue,
id est, ipsam totam, quanta est, bonitatem ef-
fundit? *Haurite ex me tanquam ex Pilo, di-
cebat quondam Vespasianus Ægyptiis: sed
quàm arcta esset & angusta illa gratia, quis
non videt, cum ipse Nilii liberalitas cui se
comparat, non se multum effunderet. At verò
Christus Dominus Haurite ex me tanquam
ex Deo qui fons est bonitatis inexhaustus.
Hoc certè Christo tam gloriosum est, ut
quantumcunque gloriæ jam in cœlo possi-
deat, magis ac magis ei desideretur & conci-
natur à cœlitibus incolis; *Dignus es Domine
deus noster accipere gloriã, & honorè, & virtutè.**

Verum quod est alterum propositionis ca-
put; quàm gloriosum est Christo sic se posse
& velle nobis communicare, tam certè igno-
miniosum est, si talis communicatio negli-
gatur à nobis. Sicut enim gloria, quæ illi da-
tur in cœlo vel in terra, nihil est aliud quàm
testimonium excellentiæ, quæ in eo agnoscit-
tur; sic neglectus communicatæ bonitatis &
gratiæ non est aliud, quàm signum modicæ
vel nullius æstimationis quæ habetur de tali
gratia; nihil quippe negligitur nisi quod non
æstimatur: non æstimare autem aliquid in
Christo, tam est indignum & probrosum
quàm illud est gloriosum & est: mabile, quod
æstimatur. *Commune verunt gloriã ejus in ig-
nominiam. O humanæ portentum nequitiae?
vellesne hoc tibi objici?*

II. PUN-

Sess. 13.
s. 2.

Joan. 6.

Hom. 62.
ad popul.
Antioch.

Joan. 13.

Apo. 4

Ofet 4

II. PUNCTUM.

Sed quando dicitur Christum vel Sacramentum multa in nos posse si velimus, & pauca facere quod nolimus, perinde est ac dicere, quas Christus Dominus divitias sua bonitatis nobis communicat, a nobis negligi.

Cum enim ex sua parte Dominus ita sit paratus ad profusionem sui communicandam, ut quod est in Scriptura hoc unum a te petat, *Affer mihi vias*, id est, puritatem animi, id est, voluntatem pronam & bene affectam ad recipiendas & conservandas gratias; profectò si quid non faciat, defectus humana voluntatis est, sicut non nisi deficientibus vasis stetit oleum à Propheta impetratum. *Et non vultis*, inquit, *venire ad me, ut vitam habeatis? QVOTIES volui, & nolucisti!*

At verò nolle tale bonum, quale est vita spiritualis, vita æterna, vita Christi, vita Dei, nonne est illud negligere, cum præcipue nihil impediatur ab eo recipiendo, non impensa, non labor, non dedecus: immò multa invitent & compellant; rei ipsius dignitas, Christi offerentis bonitas, donorum ampla utilitas, & lexcenta hujusmodi. *Mensa Domini contaminata est, & quod superponitur contemptibile est*, ait Propheta, aut potius ait impius per Prophetam, qui quas offert Sacramentum divitias, nolendo recipere negligit, & negligendo perinde facit, ac qui reputaret vile & contemptibile quod offertur in mensa Domini. Velle sine hoc dicere; velle sine hoc de te diceretur? Et tamen is, qui tam multa in te posset si velles, facitne quæ posset omnia? facitne vel mediam eorum partem? At unde hoc nisi quia non vis, nisi quia negligis? nisi quia divitias bonitatis ejus contemnis?

III. PUNCTUM.

Quam gloriosum est igitur Sacramento, multa in nos posse, si velimus, tam ignominiosum est pauca posse quod nolimus: quia quæ illi gloria est a bonitate, quam demonstrat, vertitur quodammodo in ignominiam, à pravitate nostra quæ talem bonitatem recusat & negligit; quasi non esse tale bonum, quod multum æstimetur & magni fiat à nobis! *Anima nostra jam nauseat super cibo isto levissimo*, dice-

bant Israëlitz de manna? & hoc dicentes nonne ipsi manna vel potius Deo tantum inferebant injuriæ & ignominia, quantum illi gloriae debebatur, quod, sicut ait Sapiens: *Angelorum esca nutriveret populum suum, & paratum panem de cælo præstaret eis sine labore, omne delectamentum in se habentem, & omnis saporis suavitatem?* Hinc aptè sanctus Joannes Chryllostomus: *Si Christus nos attenderet, & non infinitam suam bonitatem, jam à nobis abstulisset divina Sacramenta: dignos enim nos hac pœna efficitur, & indignos ipsi Sacramentis, dum ea suscipientes minus dignè, & illa & Christum traducimus, & quantum in nobis est, fama & honore privamus.*

Certè si vellet sua summa & absoluta uti potestate, posset in te quod vellet, quis est enim qui possit ei resistere? sed post oblata primam gratiam, quæ si velis, potes quod à te Christus exigit, jam id à te non aliter exigit & reposcit, quam ut libenter velis quod potes. At verò tam multa sunt, ut ante dixi, quæ te movere debent ad id libenter volendum, ut tamen si flagella, & morbos, mortem, & si quid est asperius tibi inferret, tu libenter acceptare deberes, quia Dominus est, quia bonus, quia justus, quia Deus; & nisi absolutum, quod in te habet, dominium libens agnosceres, tum forte cogeres illud nolens volensque venerari & dicere: *Instum est, subditum esse Deo.* Quando autem nihil nisi delicias offert & divitias, tu qui delicias & divitias maximè permoveris, quid est, quod asperneris & negligas quas tibi offert opes? quid est, quod illi respondere possis, nisi quod alias habes delicias, quæ tibi suaviore videntur, & alias cupis divitias quæ tibi apparent commodiores? At quid est injuriam & ignominiam Christo inferre nisi hoc sit? Quasi ille nesciret, quales essent veræ deliciae & divitiæ, aut quasi non posset aut nollet tibi conferre quas sciret esse opportunas? *Cognovit bos possessorem suum, & asinus præsepe Domini sui; Israel autem me non cognovit, & populus meus non intellexit!* Afficere magis ac magis in sanctissimum Sacramentum, desideria vehementius, suspira frequentius, & semper cum Jobo dicas; *antequam comedam, suspiro.*

Videri possunt in 3. parte, duæ primæ hebdomadæ; necnon postremæ tres Fetiæ hebdomadæ 13.

Sap. 16.

Hom. 66.

2. Macch. 9.

V. S. Greg. in l. 1. Reg. c. 2.

Is. 1.

Job 10.

S A B B A T O.
DE EADEM IPSA CHARITATE CHRISTI
Qua constanter nobiscum manet, per Superiores & Directores.

Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consummationem seculi. Matth. 28.

VERITAS PRACTICA.

Quasi peccatum ariolandi est, repugnare: & quasi scelus idolatriæ, nolle acquiescere. 1. Reg. 15.

Ratio est, quia ariolari & idola consulere idcirco peccata sunt, quod relicto vero Deo quaratur aëmon tanquam director & actor rerum agendarum.

Sed quando repugnamus aut nolumus acquiescere superioribus, idem quodammodo præstamus.

Ergo quasi peccatum ariolandi est repugnare, & quasi scelus idolatriæ nolle acquiescere. Quod per se patet quam sit horrendum.

I. PUNCTUM.

Etiam nobiscum adest Dominus constantissimè, usque ad consummationem seculi per Pastores, Rectores, Superiores & Directores, per quos sic universim regit Ecclesiam, & particularim unumquemque, ut verissimè propterea dicat Apostolus, *Iesus Christus heri & hodie, ipse & in secula.* Sic nempe voluit homines per homines regere, primò ut suavior & accommodatior ejus esset gubernatio; deinde ne si solis ejus inspirationibus regeremur, nostras sapius inclinationes naturales, aut falsas dæmonis illusiones, pro divina voluntate sequeremur; verè enim sanctus Gregorius, *alioquin fiet ut, dum se quisque sancto Spiritu impletum præsumit, Discipulus hominis esse renuat, & magister erroris fiat.* Denique sic plurimæ excellentes exceri possunt virtutes, in primisque humilitas, abnegatio judicii & voluntatis, obedientia, simplicitas & similes, quibus exercendis non

modò ingentem meritorum cumulum nobis comparamus, sed gubernationem Superiorum suaviorè & efficaciorè reddimus, sicut ait Apostolus, *Obedite præpositis vestris, & subjacete eis; ipsi enim pervigilant quasi rationem pro animabus vestris reddituri, ut cum gaudio hoc faciant, & non gementes; hoc enim non expedit vobis.*

Quod quanti referat, quantumque ad id meritò affici debeamus, ut apertius constet, certè plurimum valet attentè consideratio veritatis propositæ, quæ tota est ex sacris Litteris, sic Samuele ad Saulem loquente: *Nunquid vult Dominus holocausta & victimas, & non potius ut obediat voci Domini? Melior est enim obedientia quam victima, & auscultare magis quam offerre adipem arietum.* Quoniam quasi peccatum ariolandi est repugnare, & quasi scelus idolatriæ, nolle acquiescere: pro eo ergo, quod abieceris sermonem Domini, abiecit te Dominus ne sis Rex. Itaque non tam probanda est ista veritas, quam breviter declaranda & attentè consideranda, in hunc finem ut discas quàm grave sit & horrendum non acquiescere superioribus: Nempe hoc, quasi peccatum ariolandi est, & quasi scelus idolatriæ: quo quidem dicto quid gravius, cum id præsertim fide divinà non minus tenendum sit quàm quidvis aliud ex credendis?

Et revera quid est ariolari, aut quid est quod tam grave sit peccatum, quos divinos vocant adire, & idola consulere, nisi quia sic dæmon consulitur ad res nostras agendas, & ab eo expectatur, quod à solo esset Deo expectandum & expectandum? quæ certè Dei est atrox injuria, quasi non possit Deus aut nolit dicere, quod nobis necesse sit scire; aut quasi nos attendemus id investigare & scire quòd nobis ignotum esse vult, & quod expressè vetuit,

Deut. 18. tuit, ne quaereremus. Non invenitur in te, qui ariolos sciscitetur, & observet somnia: neque qui Pitihones consulat, neque divinos, & quærat a mortuis veritatem. ALTIORA te ne quaesieris, & fortiora te ne scrutatus fueris, sed qua præcepit tibi Deus, illa cogita semper: & in pluribus operibus eius ne fueris curiosus.

II. PUNCTUM.

Sed quando repugnamus aut nolumus acquiescere, quasi demon consulitur, relicto Deo.

1. Reg. c. 15. Sic expressè sanctus Gregorius, cujus etiam autoritas declarationi veritatis fidem conciliabit: Quasi peccatum ariolandi est repugnare, quia velut contempto Divino altari ad aras Daemonum responsa percipiunt, dum cordis sui prestigiosis ac superbie adventionibus credunt, & salubribus prælatorum consiliis contraria sentiendo refragantur. Nolle autem acquiescere, idololatria sceleri simile dicitur, quia nimirum in inobedientia sua obstinatione nemo persisteret, si propositi sui figmentum in corde quasi idolum non gestaret. Dum enim agenda in corde concepit, quasi idolum facit: & dum conceptum mentis propositum se acturum deliberat; quasi ad adorandum simulacrum se inclinat. Quasi ergo scelus idololatria est, nolle acquiescere, quia quisquis in propria deliberatione obstinatus est, idcirco foris in majorem contemptum erigitur, quia intus eis, qua fingendo statuit, propositi sui simulachris incurvat. Videri potest idem sanctus Doctor in eodem Commentario, capite 4. ubi de Samuelis obedientia. Et libro 35. Moralium, capite decimo.

Quæ sic declarata quomodo practicè & reipsa fiant à nobis, quando repugnamus, aut nolumus acquiescere, ex ipso Saulis factò cujus occasione prolata est à Samuele sententia, patebit evidenter. Ecce enim à Propheta tam aperte declaratur Sauli, divina voluntas circa universum Amalecitarum interitum, ut de hac nullo modo dubitare possit: sed ille quasi contemneret, ait Sanctus, accusatus Interpretes, quasi non probaret divina consulta, quasi aut iniqua essent aut Israëlitis commodis importuna, ad alias aras sese convertit, alia petit oracula à sua suorumque prudentia. Juber Deus ut pereat Amalec: at contra humana prudentia judicat durum esse & inhumanum; antiquum illud genus extingui, perire Regem luculentum & no-

bilem: neque prudentis esse consilii pretiosas vestes, quæ ornamento esse possent Israëliti genti, aboleri flammis; neque præterea fas esse illis carere exuviis milites, quorum studia & labores non alio modo compensari poterant. Deinde non satis videtur religiosum ac pium, ut oves pingues, & armenta crassa atque nitentia, ferro concisa corvos alant potius aut putrescant, quam sacrificiis deserviant, & sacerdotes alant.

Sic meditantur humana judicia contra divinum, ac tandem ex hac ratiocinatione, quæ vocari potest *Idolorum responsio*, concludunt isti impudentes arioli contra quam esset à Domino constitutum, parcendum esse Regi & pretiosis ornamentis. & ex gregibus optima quæque servanda, & satis videtur præcepto satisfactum esse divino, si, quidquid esset reprobum ac vile, ferro ac flamma perderent. Sic nos plane discurremus, sic ratiocinamur in nostris repugnantibus concupiscentiis, sic prudentiam carnis, quæ mors est spiritus, cælesti & divinæ opponimus; sic uno verbo diabolicis potius quam divinis suggestionibus nos regendos tradimus. O impietatem! ô scelus! Populus meus mutat vitæ gloriam suam in idolum!

III. PUNCTUM.

Sic ergo quasi peccatum ariolandi est, repugnare: & quasi scelus idololatria, nolle acquiescere.

Ac proinde patet, quantum per eum cavendum & dicendum quod Israëlita: absit à nobis hoc scelus, ut recedamus à Domino, & ejus vestigia relinquamus, extructo altari præter altare Domini Dei nostri. De hoc etiam fusè Cassianus tota collatione secunda, ubi hæc inter alia: Nullo vitio tam præcipitem diabolus monachum pertrahit & perducit ad mortem, quam cum neglectis consiliis seniorum Sauli judicio persuaserit, definitionique confidere.

Tum universim de omnibus, Idem ibidem, Impossibile est quemquam qui proprio fidei judicio, Diaboli illusionem non decipi: ut è contra nullatenus fraudibus & insidiis inimici decipi potest, qui non suo iudicio sed maiorum viriis exemplo. Quod quidem eò periculosius est quo religiosior apparebit prætextus repugnantia, si ve apparentis oppositæ rationis; Unde aptè S. Bernardus: Eant nunc, qui se faciunt religio-

Rom. 8.

1. Cor. 1.

Ios. 22.

c. 11.

Serm. 3. de

Reurr.

Arioli

Arioli & Idololatra facti sunt si tamen vel ei, qui dixit hoc, plus quam sibi iudicant esse credendum.

Alia quidem & plurima sunt argumenta quibus ostendi possit quantum expediat, sic se sine regi & dirigi, ut tota hebdomada tertia post Epiphaniam, ostensum est; sed hic illud unum urgendum, quod alioquin relicto Deo requiratur daemon; hoc enim quam sit impium & sceleratum cum facile concipiatur, unum sufficere ad rem conficiendam.

Nunquid non est Deus in Israel, ut earis ad consulendum Beelzebuth, Deum Accaron: quamobrem hac dicit Dominus, de lectulo super quem ascendisti non descendes, sed morte morieris. Hæc uni semel dicta, semper dicentur omnibus, qui repugnant & non acquiescunt. Vide infra in hac parte, Feria 4. Octavæ Ascensionis, ubi hæc Veritas exponitur.

Qui rationes inquit obedientiæ, rationem querit suæ inobedienciæ.

DOMINICA V. POST PASCHA. DE ORATIONIS EFFICACIA, FREQUEN- tia, & aliis proprietatibus.

Si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Joan. 16.

VERITAS PRACTICA.

Ne dicas te petere in nomine Domini; aut ne dicas te nihil obtinere.

Sensus est, quod quicquid petitur in nomine Domini, obtinetur; aut si quid non obtinetur, non petitur in nomine Domini: ac proinde qui dicit se petere in nomine Domini, non debet dicere se nihil obtinere, cum alioquin mensiretur & blasphemaret.

Ratio est, quia vel petes aliquid aliud quam quod velit Deus, vel hoc plane unum.

Sed si petis aliquid aliud, non petes in nomine Domini: aut si hoc unum petis, semper illud obtinebis.

Ergo ne dicas te petere in nomine Domini, aut ne dicas te nihil obtinere.

I. PUNCTUM.

Sic suis Christus Dominus, ne quid dubitarent de orationis suæ virtute ac efficacia, asseveranter loquebatur; Amen amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Usque modo non petistis quidquam in nomine meo: petite & accipietis, ut gaudium vestrum sit plenum.

Hic primò contemplantur tria illa potissima Dei attributa, Bonitatem, Potentiam & Sapientiam, ut in Christo relucant. Bonitas est in promissione facta nostris orationibus; Potentia in effectu quem consequuntur; Sapientia in docendo quem suggerit orandi modo.

Deinde verò ut melius promissionem Christi intelligas, ac ne dubites aliquando, quin certissima sit, etiamsi tibi aliud videretur, expende accuratè, quod habet veritas atque ejus declaratio; Aut te non petere in nomine Domini, aut semper obtinere quod petis: ac proinde non aliter esse loquendum. Quidquid enim petis, vel conforme sit oportet divinæ voluntati, vel ab ea quovis modo alienum. Quid censes? horum alterutrum omnino negari non potest, neque in eo discutiendo longius tibi est immorandum; sed hoc vide tantum ex illis duobus utrum tibi sit familiarius, utrum Dei an tuam magis voluntatem exquiras? quanta sit utriusque voluntatis differentia & distantia; Nempè ut ait sanctus Augustinus, quantum Deus dignitate & merito distat à te, tantum ejus voluntas, quæ Deus ipse est, distat à tua. Quanta porro est illa distantia? ô prodigium perversitatis, cum se homo

In Ps. 31.